

SZÜLŐI HATÁSOK A GYERMEKI TESTKÉP VONATKOZÁSAIBAN

Pukánszky Judit

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: testkép; családi hatások

A szülőket már a gyermek születése előtt foglalkoztatja gyermekük testi megjelenése: az elvárt nemre és külsőre vonatkozó előzetes elvárások a későbbiekben hatást gyakorolhatnak a gyermek testképére, amit a szülők attitűdjeikkel, a gyermekre irányuló megjegyzéseikkel és viselkedésükkel közvetítenek (*Fisher, Fisher és Stark, 1980*). Mások szerint, ahogy növekszik a gyermek, a szülők úgy vélekednek egyre kritikusabban a fizikai megjelenéséről. Az idővel gyarapodó, testi megjelenést célzó szülői kritika internalizált eredménye lehet a serdülő lányok testi elégedetlensége (*Striegel-Moore és Kearney-Cooke, 2002*). *Smolak* (2002) meghatározta azokat a tényezőket, amelyek a gyermek testképét befolyásolhatják: a ruháit illető megjegyzések, a testsúly dicsérete vagy becsmérlése és az ételekhez, étkezésekhez kötött megjegyzések. A szociálistanulás-elmélet képviselői a szülők erőteljes szerepét hangsúlyozzák a gyermek testképének alakulásában, mely a szocializáció során modellnyújtás és visszajelzések révén gyakorol hatást (*Kearney-Cooke, 2002*). Így a szülő negatív testképe és a súlyával kapcsolatos elégedetlenségének hangoztatása a gyermek testképét is negatív irányba fordíthatja. *Field* és munkatársai (2005) azt találták, hogy a serdülő lányok nagyobb valószínűséggel diétáznak és szeretnének soványabbak lenni, ha azt tapasztalják, hogy édesanyjuk számára fontos saját testsúlya. A testkép és a pszichés jóllét szoros összefüggést mutat egymással: a testkép hatást gyakorol az önértékelésre és az énképre, valamint szerepet játszik a viselkedés és a közérzet alakulásában is (*Túry és Szabó, 2000*). A testképzavarokkal összefüggő étkezési zavarok prevenciójában kiemelkedő szerep tulajdonítható az egészségügyi dolgozóknak, a médiának, az élelmiszeriparnak, a sport és a szociális szféra szakembereinek, valamint a pedagógusoknak (*Szabó, Pető és Túry, 2010*).